

กาลครั้งหนึ่งเมื่อครั้งปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน กับวิธีปฏิบัติการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

สะท้อนคิดการดำเนินงานตามองค์ประกอบ/ตัวชี้วัดที่ดำเนินการ

1.1 การออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ตอบสนองมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร

ครูจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ

มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอน โดยมีครูผู้สอนทำการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดในรายวิชาตนเองตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อย่างเป็นระบบและมีการ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานใช้หลักการของ Backward Design ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในรายวิชาตนเอง ว่าต้องการให้นักเรียนรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้

ขั้นตอนที่ 2 ครูผู้สอนกำหนดร่องรอยหลักฐานที่แสดงว่า นักเรียนรู้อะไรและสามารถทำได้ตามที่มาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดในรายวิชาที่สอน

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมในรายวิชาที่ตนเองสอนจัดกิจกรรม โดยหน่วยการเรียนรู้ต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี และมี องค์ประกอบที่สำคัญของการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ได้แก่ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี สาระสำคัญ ชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ การประเมินผล กิจกรรมการ เรียนรู้ ดังรายละเอียด เช่น ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ backward Design และนำรูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และ ครูผู้สอนรายวิชาวิทยาศาสตร์มีการ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ backward Design และนำรูปแบบการสอนแบบสืบสวนสอบสวน การ จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงานใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับในรายวิชาอื่น ๆ มีการออกแบบหน่วย การเรียนรู้แบบ backward Design และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ICT สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ ทาง Internet เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้และเป็นข้อมูลอ้างอิงในการออกแบบจัดการเรียนการสอนในรายวิชาตนเอง

ครูผู้สอนใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในสร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มีรูปแบบ ที่หลากหลายน่าสนใจ

ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนให้ นักเรียนมีการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และห้องศูนย์เรียนรู้

ครูผู้สอนนำสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสอน เสริมความรู้ในรายวิชา

1.3 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เน้นวินัยเชิงบวก

ในการจัดการชั้นเรียนเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เน้นวินัยเชิงบวก โดยดำเนินการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อดังนี้

ครูผู้สอนมีการเก็บรวบรวมนักเรียนในชั้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนนำมาวิเคราะห์ คัดกรองซึ่งประเมินโดยนักเรียน ครูและผู้ปกครอง แล้วแปลผลตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนและดูแลช่วยเหลือส่งเสริม

นอกจากนี้ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมและช่วยดูแลนักเรียนได้แก่ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องทำเพื่อส่งเสริมและพัฒนา คือ กิจกรรมส่งเสริมนักเรียนด้านวิชาการในการอ่าน เขียนคล่อง ได้แก่ ชุมนุมอ่านเขียนเรียนไทย กิจกรรมโฮมรูมในตอนเช้า กิจกรรมแนะแนว มีการประชุมผู้ปกครองและรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม ในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูประจำชั้น โดยรวมจะมีการส่งต่อภายในซึ่งเป็นไปตามกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาทิ การส่งต่อในครูผู้สอนประจำวิชา

การสร้างวินัยเชิงบวกโดยยึดหลักปฏิบัติตามขั้นตอนของการสร้างวินัยเชิงบวก ครูผู้สอนเริ่มจากสร้างรอยยิ้ม และการใช้แรงจูงใจการเรียนรู้จากคำพูด ชื่นชมและยกย่อง เช่น กิจกรรมบันทึกความดี

1.4 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research : CAR)

ครูผู้สอนในแต่ละวิชาใช้วิจัยเป็นเครื่องมือในพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และการสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามกระบวนการดังนี้

CAR1: รู้จักผู้เรียนรายบุคคล โดยครูผู้สอนทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลซึ่งมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับระบบเรียนรู้ (รช3) วิเคราะห์ด้านภูมิหลังทางครอบครัว ผลการเรียนรู้และพัฒนากิจการด้านต่างๆ ในรายวิชาที่ตนเองสอนโดยเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐานจากครูประจำชั้น

CAR2: การประเมินเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนนำผลที่ได้จากรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ไปออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติวิชาโดยให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและมีการบันทึกหลังสอนเพื่อนำข้อมูลสู่กระบวนการพัฒนานักเรียนในรายวิชาตนเองต่อไปตามความเหมาะสม ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับระบบเรียนรู้ (รช7 – รช 8)

CAR3: กรณีศึกษานักเรียน ครูนำผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับระบบเรียนรู้ รช 8 มาวิเคราะห์เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการแก้ปัญหา

CAR4: การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาและมีการนำข้อมูลไปเพื่อพัฒนาและปรับปรุงต่อไปเชื่อมโยงกับระบบเรียนรู้ รช 13 และมีการจัดทำ ID Plan

1.5 ครูศึกษาและพัฒนาตนเอง

ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลง โดยมีการพัฒนาวิชาชีพดังนี้

- ครูมีการวางแผนพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้และรายงานพัฒนาการสอนในรายวิชา
- มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย เช่น การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานใช้หลักการของ Backward Design
- มีการพัฒนาตนเองด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ ICT จัดการเรียนการสอน

- ครูมีกระบวนการสร้างความรู้จากการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของครูให้สามารถคิด และปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

2. ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

2.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

ครูผู้สอนยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนและขาดความถนัดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ใช้หลักการของ Backward Design สำหรับบางรายวิชาไม่ตรงตามวิชาเอกที่รับหน้าที่การสอน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้และรูปแบบการสอนที่ตรงตามธรรมชาติวิชาเพื่อนำสู่การพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมาย

2.2 ICT สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ครูยังขาดความรู้ความชำนาญในโปรแกรมการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อประกอบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่เพียงพอและไม่ครบกลุ่มสาระวิชา

2.3 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เน้นวินัยเชิงบวก (

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบครูประจำชั้นเป็นส่วนใหญ่ ควรเพิ่มการบูรณาการการเชื่อมโยงกับครูผู้สอนลงสู่รายวิชา

2.4 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research : CAR)

ครูยังขาดความรู้ความชำนาญในเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนเครื่องมือในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลยังขาดการตรวจสอบคุณภาพ